

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Державної служби
статистики України**

02.10.2018 № 204

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО ВЗАЄМОРОЗРАХУНКІВ
ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ З НЕРЕЗИДЕНТАМИ**

Київ – 2018

Державна служба статистики України

Відповідальний за випуск – директор департаменту структурної статистики та статистики фінансів підприємств Кузнецова М. С.

Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо взаєморозрахунків підприємств України з нерезидентами містять основні положення та методологію проведення цього спостереження.

Методологічні положення підготовлені працівниками департаменту структурної статистики та статистики фінансів підприємств Держстату.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 13 липня 2018р. № 13).

Державна служба статистики України

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601
- телефон: (044) 287-24-22, (044) 287-50-33
- факс: (044) 235-37-39
- електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Передмова	4
Скорочення та умовні позначення.....	5
I. Загальні положення	6
II. Основні поняття та терміни.....	6
III. Методологічні та організаційні засади проведення державного статистичного спостереження	6
1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження	6
2. Джерела інформації державного статистичного спостереження	7
3. Система показників державного статистичного спостереження	7
IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження	8
1. Формування сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	8
2. Актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	9
V. Порядок проведення державного статистичного спостереження та обробки даних	9
1. Порядок проведення державного статистичного спостереження	9
2. Основні етапи обробки даних державного статистичного спостереження	10
VI. Забезпечення якості даних державного статистичного спостереження	10
VII. Поширення результатів державного статистичного спостереження	11
VIII. Перегляд даних державного статистичного спостереження ...	11
IX. Забезпечення конфіденційності статистичної інформації державного статистичного спостереження	11
Список використаних джерел.....	12
Додаток. Критерії формування генеральної сукупності одиниць державного статистичного спостереження	14

Передмова

Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження "Взаєморозрахунки підприємств України з нерезидентами" (далі – Методологічні положення) розроблені з метою визначення методології державного статистичного спостереження щодо взаєморозрахунків підприємств України з нерезидентами для інформаційного забезпечення складання платіжного балансу.

Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики.

Скорочення та умовні позначення

- ДСС – державне статистичне спостереження;
КВЕД – Класифікація видів економічної діяльності;
КОПФГ – Класифікація організаційно-правових форм господарювання;
КОАТУУ – Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України;
КІСЕ – Класифікація інституційних секторів економіки;
НБУ – Національний банк України;
НКЦПФР – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
РСО – Реєстр статистичних одиниць;
СРП – Статистичний реєстр підприємств;
T – рік, у якому здійснюється формування сукупностей одиниць державного статистичного спостереження;
ТОД – територіальні органи Держстату.

I. Загальні положення

1. Ці Методологічні положення визначають методологію проведення ДСС щодо взаєморозрахунків підприємств України з нерезидентами, перелік показників ДСС та порядок використання і поширення його результатів.

2. Методологічні положення ґрунтуються на нормах Господарського кодексу України [1], Цивільного кодексу України, законів України "Про інформацію", "Про державну статистику" [3], "Про доступ до публічної інформації", постанови Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 17 березня 2000 р. № 517 "Про складання платіжного балансу України" [4], положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів з питань бухгалтерського обліку, затверджених відповідними наказами Міністерства фінансів, міжнародних стандартів фінансової звітності, Концепції розвитку державної статистики підприємств України [10], Концепції забезпечення статистичної конфіденційності [9], Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств [11].

II. Основні поняття та терміни

Для цілей Методологічних положень терміни вживаються у значеннях, визначених Господарським кодексом України, положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, затвердженими відповідними наказами Міністерства фінансів, глосарієм до плану статистичного спостереження [5], Положенням про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств.

III. Методологічні та організаційні засади проведення державного статистичного спостереження

1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження

1. Метою проведення ДСС є формування інформації про дебіторську та кредиторську заборгованість підприємств України з нерезидентами для інформаційного забезпечення складання платіжного балансу.

2. ДСС охоплює підприємства (крім банків) із середньою кількістю працівників 50 осіб і більше.

3. ДСС проводиться шляхом збору даних безпосередньо від респондентів, а також використання адміністративних даних.

У частині збору даних безпосередньо від респондентів ДСС має такі основні характеристики:

- 1) вид ДСС
за ступенем охоплення одиниць: несущільне;
за часом реєстрації даних: поточне;
- 2) періодичність: піврічна;
- 3) організаційна форма ДСС: статистична звітність;
- 4) спосіб ДСС: документальний облік;
- 5) одиниця ДСС: підприємство;
- 6) респондент ДСС: юридична особа;
- 7) органи, які здійснюють ДСС: Держстат, ТОД;
- 8) класифікатори (класифікації), що використовуються при проведенні ДСС: КВЕД, КОПФГ, КОАТУУ, КІСЕ;
- 9) місце проведення ДСС: регіони України.

2. Джерела інформації державного статистичного спостереження

1. Джерелами інформації ДСС є:

1) дані за формою № 1-Б (піврічна) "Звіт про взаєморозрахунки з нерезидентами";

2) адміністративні дані щодо переліків професійних учасників фондового ринку. Ці дані отримуються щоквартально відповідно до Угоди про взаємообмін інформацією між Державною службою статистики України та Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку від 01.03.2013 № 21/14/3 (далі – Угода з НКЦПФР) і використовуються для формування інформації щодо обсягів заборгованості торговців цінними паперами з нерезидентами.

3. Система показників державного статистичного спостереження

За результатами ДСС формуються показники щодо дебіторської та кредиторської заборгованості підприємств за розрахунками з нерезидентами за товари, роботи, послуги (з розподілом на довгострокову, поточну та прострочену заборгованість).

IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування генеральної сукупності, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється щорічно у грудні року *T*.

2. Формування генеральної сукупності, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється на державному рівні.

Формування сукупності одиниць ДСС

3. Формування генеральної сукупності одиниць здійснюється на основі РСО (у частині СРП) та включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада року *T*.

До генеральної сукупності одиниць включаються одиниці, які відповідають критеріям, наведеним у додатку, зокрема:

за типом статистичної одиниці: підприємство;

за інституційними секторами економіки відповідно до КІСЕ належать до секторів S.11 "Нефінансові корпорації", S.12 "Фінансові корпорації" (крім банківських установ);

мають організаційно-правову форму господарювання за такими кодами КОПФГ: 110–193 "Підприємства", 230–270 "Господарські товариства", 280 "Адвокатське об'єднання", 281 "Адвокатське бюро", 310 "Виробничий кооператив", 330 "Споживчий кооператив", 340 "Сільськогосподарський виробничий кооператив", 510–590 "Об'єднання підприємств (юридичних осіб)", 915 "Товарна біржа", 920 "Фондова біржа", 925 "Кредитна спілка", 930 "Споживче товариство", 935 "Спілка споживчих товариств", 940 "Недержавний пенсійний фонд";

за основним видом економічної діяльності за КВЕД відносяться до кодів: 01.11-63.99, 64.19 (крім одиниць, які мають у назві слово "банк") 64.20-82.99, 85.10-93.29, 95.11-96.09;

за статистичним показником розміру підприємства: великі та середні підприємства.

4. Сукупність одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, дорівнює генеральній сукупності одиниць.

Формування переліку респондентів ДСС

5. Сформована сукупність одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, є переліком респондентів за формою № 1-Б (піврічна).

2. Актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Актуалізація сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС проводиться у червні року $T+1$ на 15 робочий день.
2. Актуалізація сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється на державному рівні.
3. Звітний період, для якого здійснюється актуалізація – I півріччя року $T+1$.

Актуалізація сукупності одиниць ДСС

4. Причинами актуалізації сукупності одиниць ДСС є демографічні події (утворення одиниці в результаті злиття, поділу, виділу, перетворення), зміна ідентифікаційних та класифікаційних ознак одиниць, які спостерігаються у році $T+1$.
5. Джерелом інформації для актуалізації сукупності одиниць ДСС є інформація з РСО (у частині СРП) станом на 01 червня року $T+1$.

Актуалізація переліку респондентів ДСС

6. На основі актуалізованої сукупності одиниць ДСС формується перелік респондентів за формою № 1-Б (піврічна).

V. Порядок проведення державного статистичного спостереження та обробки даних

1. Порядок проведення державного статистичного спостереження

1. Сформована та затверджена на державному рівні сукупність одиниць передається в електронному форматі на регіональний рівень для забезпечення процесу збирання статистичної інформації.
2. Звіт за формою № 1-Б (піврічна) може бути поданий:
  - на паперових носіях (нарочно або поштою) у термін, визначений на бланку форми за місцезнаходженням респондента;
  - в електронному вигляді засобами електронного зв'язку відповідно до затвердженого Порядку подання електронної звітності до органів державної статистики [12].

3. Засобами зв'язку, в електронному форматі або безпосередньо респондентів інформують про їхнє залучення до участі в обстеженні та забезпечують звітно-статистичною документацією.

Крім того, за допомогою спеціального сервісу для респондентів "Пошук за кодом ЄДРПОУ", який розміщено на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua), респондент має змогу безпосередньо за кодом ЄДРПОУ самостійно перевірити, чи бере він участь у проведенні ДСС, та роздрукувати відповідну звітно-статистичну документацію для її подання органам державної статистики.

2. Основні етапи обробки даних державного статистичного спостереження

Уведення інформації, її обробка й узагальнення здійснюються із застосуванням програмного забезпечення на основі продуктів Power Builder.

Показники форми № 1-Б (піврічна) контролюються шляхом застосування арифметичних та логічних контролів, проведення порівняння даних за звітний період з попереднім періодом, що передбачено в постановці задачі на електронну обробку зазначеної форми.

Імпутація даних у рамках ДСС не здійснюється.

VI. Забезпечення якості даних державного статистичного спостереження

1. Для контролю якості результатів ДСС здійснюється аналіз даних за показниками ДСС з попереднім періодом.

2. Сезонне коригування показників у рамках ДСС не здійснюється.

3. З метою інформування користувача складається стандартний звіт з якості ДСС, що містить загальну інформацію за критеріями якості Європейської статистичної системи (ЄСС), і яка не залежить від результатів державного статистичного спостереження за конкретний період, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних і методами вимірювання якості статистичних даних та процесів. Звіт розміщується на офіційному веб-сайті Держстату і оновлюється в міру змін ключових метаданих ДСС (методології, процедур, процесів статистичного виробництва, класифікацій, основних статистичних показників тощо).

VII. Поширення результатів державного статистичного спостереження

1. Статистичні дані (статистична інформація) за результатами ДСС узагальнюються на державному рівні за розрізами, необхідними для складання платіжного балансу.

2. Відповідно до мети ДСС розроблювана інформація є проміжною, використовується виключно для складання показників платіжного балансу й окремо не оприлюднюється.

VIII. Перегляд даних державного статистичного спостереження

Перегляд даних щодо дебіторської та кредиторської заборгованості підприємств за розрахунками з нерезидентами за товари, роботи, послуги не здійснюється.

IX. Забезпечення конфіденційності статистичної інформації державного статистичного спостереження

Політика у сфері захисту конфіденційної статистичної інформації забезпечується шляхом захисту первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів у ході проведення державного статистичного спостереження, а також статистичної інформації, на підставі якої можна визначити інформацію щодо конкретного респондента. При поширенні статистичних даних користувачам органи державної статистики здійснюють контроль дотримання правил конфіденційності даних, передбачених Регламентом ЄС № 223/2009 [13].

Для цілей цього ДСС у випадках, якщо статистична інформація розрахована на базі занадто малої кількості підприємств (одне або два), зведені дані не поширюються.

Директор департаменту
структурної статистики та статистики
фінансів підприємств Держстату

М. КУЗНЕЦОВА

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 № 996-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Закон України "Про державну статистику" від 17.09.1992 № 2614-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України "Про складання платіжного балансу України" від 17.03.2000 № 517. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/517-2000-п>.
5. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату від 29.12.2009 № 498. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (зі змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Класифікація інституційних секторів економіки, затверджена наказом Держстату від 03.12.2014 № 378. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Класифікація організаційно-правових форм господарювання, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 28.05.2004 № 97 (зі змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Концепція забезпечення статистичної конфіденційності, затверджена наказом Держстату від 28.07.2015 № 180. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Концепція розвитку державної статистики підприємств України, затверджена наказом Держкомстату від 28.12.2007 № 478. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затверджене наказом Держкомстату від 16.12.2009 № 481. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
12. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Держкомстату від 12.01.2011 № 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
13. Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EC, Euratom) No

1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) No 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities (Text with relevance for the EEA and for Switzerland). [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02009R0223-20150608>.

Додаток
до Методологічних положень
(пункт 3 глави 1 розділу IV)

Критерії формування генеральної сукупності одиниць державного статистичного спостереження

№ п/п	Критерії	Класифікації та довідники	Ознака критеріїв
1.	Інституційний сектор економіки	KICE	S.11, S.12 (крім банківських установ)
2.	Тип статистичної одиниці	–	підприємство
3.	Організаційна-правова форма господарювання	КОПФГ	110-310, 330, 340, 510-590, 915-940
4.	Види економічної діяльності	КВЕД	01.11-63.99, 64.19 (крім одиниць, які мають у назві слово "банк") 64.20-82.99, 85.10-93.29, 95.11-96.09
5.	Статистичний показник розміру підприємства	–	великі та середні підприємства
6.	Ознака економічної діяльності	–	активне

Директор департаменту
структурної статистики та статистики
фінансів підприємств Держстату

М. КУЗНЄЦОВА